

Izhaja
mesečno dvakrat.

Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.
Telefon št. 2283

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.

Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 9.

Ljubljana, 25. septembra 1929.

Leto IX

Prezrli so

naši naročniki, zlasti ljubljanski člani, našo prošnjo v zadnji številki »Mojega Doma«, ko smo vsem hišnim posestnikom v Sloveniji, zlasti ljubljanskim, poročali v resen preudarek, da se nahaja naša organizacija v najslabših gmotnih razmerah ter smo prosili vse posestnike v Sloveniji za prostovoljne prispevke, da bomo zamogli še nadalje izdajati »Moj Dom« in poplačati neodložljivo narastle dolgove.

Natanko smo razložili, koliko so hišni posestniki vsled našega dela pridobili na znižanju hišnonajemniškega davka, sedanje zgradarine ter smo upali, da nam bodo plačali vsaj 1%, kolikor so na hišni zgradarini letos manj plačali. Javno moramo trditi, da takega razočaranja še nismo nikoli doživeli.

Zato si ne moremo tega drugače tolmačiti, kakor da naši naročniki zadnje številke »Mojega Doma« v veliki večini niti prebrali niso. Če pa je to resnica, potem je pa res brez pomena, da bi list še nadalje izdajali. Zadnjikrat smo tudi omenili, da bomo v prihodnji številki navedli imena onih, ki so nam poslali prispevke. Ker pa se je našemu vabilu odzvalo sedaj od 1800 ljubljanskih članov samo komaj 50, ki so poslali malenkostno vsoto skupaj niti 5000 Din, o drugih krajih pa niti ne govorimo, ker sta sedaj poslala samo 2 naročnika prostovoljne prispevke. Tistih par častnih ljubljanskih izjem, ki so poslali po par 100 ali 200 Din, seveda to ne zadene in se jim na tem mestu zahvaljujemo za naklonjenost. V prihodnji številki pa bomo po vrsti priobčili vsa imena onih požrtvovalnih posestnikov, ki se nas bodo spomnili s prispevki. Nočemo v javnosti ponovno razpravljati o naših uspehih, zlasti ne koliko so posamezni posestniki pridobili na znižanju hišnega davka, temveč še enkrat z vsem poudarkom apeliramo na ljubljanske in tudi druge hišne posestnike, da naj se končno vendar odločijo in nam nemudoma nakažejo po možnosti prostovoljne denarne prispevke. Upamo, da ni nobenega hišnega posestnika, ki bi v sedanjem času ne videl potrebe naše organizacije ter bi nas pustil na cedilu, oziroma nam onemogočal naše dobro mišljeno delovanje. Priskočite nam torej vsi na pomoč in bodite uverjeni, da bo to vsem v korist!

Vzdrževanje in pometanje ter škropljenje cest in cestne zvočne reklame v Ljubljani

Naša organizacija je poslala občinskemu svetu ljubljanskemu poleg spomenice glede ureditve prometa motornih vozil, ki smo ga objavili v 6./7. številki našega lista, tudi še sledečo spomenico glede vzdrževanja, pometanja in škropljenja cest in cestne reklame. Ta spomenica se glasi:

Ena glavnih nalog občine je skrb za higijeno prebivalcev. V Evropi so nastajala že pred svetovno vojsko po vseh večjih mestih, zlasti v Nemčiji, kjer so mestne uprave naravnost vzorne in skrbe za zdravje in udobno prebivanje občanov bolj kot kje drugje, organizacije za odpravo prahu, dima in ropota po mestih. Take organizacije so se združevale v večje zveze ter so z iniciativnimi predlogi in z lastnimi akcijami stremele za tem, da se po mestih kolikor mogoče odstranijo tisti izrastki takozvane civilizacije, industrijalizacije in naraščajočega prometa, ki naravnost uničujejo zdravje ter veselje do življenja mestnih prebivalcev, ki vsled naraščajočega obsega mest čimdalje bolj izgubljajo neposredni stik s prosto naravo, v kateri se človek edino počuti resnično zadovoljnega in srečnega. Zadnja leta po svetovni vojski je to gibanje zopet oživelo ter je tembolj potrebno, ker je starejša generacija, ki je aktivno sodelovala v svetovni vojni, fizično in zlasti živčno trpela kot nobena prejšnja generacija, mlajša generacija pa je vsled pomanjkanja med vojno in v prvih povojnih letih slabše kot prejšnji naraščaj, nasprotno so pa v povojnih letih nastopale tako divje in neregulirane razmere v gospodarstvu in prometu, da je bil uničen še tisti red v mestih, ki je vladal med vojno.

Problem odstranitve prahu, dima in ropota po mestih je torej kardinalni problem ljudskega zdravja in je eden najbolj perečih vprašanj resnično ljudske in socialne uprave mest, najmanj tako važen, kot skrb za siromake in najmanj tako pereč kot kanalizacija ali preskrba z zdravno pitno vodo v mestih ali pa stanovanjsko vprašanje, pa vse bolj važen kot razširjenje prometnih sredstev ali kaj podobnega. Kaj pomaga gojitev športa, zgradba zdravih stanovanj, skrb za bolnice, ambulatorije itd., če se pa s prahom, dimom in ropotom ljudsko zdravje, za katerega ohranitev naj skrbe navedene institucije, vsak dan sproti uničuje. Kaj pomagajo lige zoper tuberkulozo, raka itd., če pa prah in dim, ki se v mestih širita, ravno te bolezni povzročata ter se vsled cestnega prahu, ki vsebuje nešteto bacilov, širi in razvija tuberkuloza in rak ter druge bolezni, vsled ropota pa uničuje živčevje mestnih prebivalcev, ki je itak prenapeto vsled dela in pomanjkanja gibanja v prosti naravi.

Opozarjamo, da je konferenca »Svetovne lige za pobijanje raka« l. 1928, v New-Yorku dognala, da se rak s civilizacijo čimdalje bolj širi ter je ugotovila, da pripomorejo poleg motenj v presnavljanju, ki so pa zaenkrat še neznane, zlasti prah kamenitega in asfaltnega tlaka in bencin-sik plini do nastanka raka. O tuberkulozi in cestnem prahu je odveč govoriti. V Parizu so dognali, da je celo v vrtnih nasadih Palais Royal na m³ zraka do 13 gramov dima in prahu, v industrijskem delu Vitry pa do 3 funte nesnage v zraku. Pariška mestna uprava je odredila, da imajo zasebna gospodarstva kuriti s koksom,

železnice da se imajo elektrificirati, vse tovarne morajo uvesti požiralnike za dim, ladje, ki vozijo v mesto, morajo kuriti s koksom itd. Interesantno bi bilo, če bi se ugotovila količina nesnage v zraku n. pr. na Miklošičevi, Dunajski, Bleiweisovi ali Gosposvetski cesti ali na Marijinem trgu v Ljubljani. Rezultat bi bil brez dvoma porazen.

Kaj bi prihranile tudi občinske uprave pri stroških institucij za zdravje, če bi preprečevale v zadostni meri nastanek bolezni s skrbjo za higijeno s tem, da bi skrbele za odpravo prahu, dima in ropota!

V Ljubljani, kjer je bilo v zadnjih letih tlakovanih silno veliko in deloma tudi nepotrebnih ulic in trgov, dočim se dostikrat potrebnih ni tlakovalo, vkljub tlakovanju ni prahu dosti ali nič manj kot prej, ker ni oskrbovanje, pometanje in škropljenje zadostno oziroma pravilno. Celo na asfaltiranih cestah, kot je n. pr. Miklošičeva cesta, je sedaj pri divjem in nereguliranem prometu avtomobilov in motornih koles celo več in to drobnega prahu, ki gre skozi vse špranje, kot pa takrat, ko je bila Miklošičeva cesta makadamska, bila pošteno škropljena ter ni bilo po njej takega nečuvnega divjanja vozil kot v zadnjih letih. Vemo, da je glede ureditve, oziroma nadziranja vozniških predpisov za motorna vozila kompetentna policijska direkcija — vendar bo gotovo tudi mestna občina kot lastnica cest in ulic lahko našla sredstva, da se divjaške vožnje motornih vozil, ki vsled protipredpisnih brzin pri vožnjah povzročajo prah, nezaslišano piskanje vsled neposrednih trobil ter ropot in smrad vsled odprtih izpuhov. Na tlaku iz kamenitih kock se nabira po špranjah blato in na to prah, ker špranje med kockami niso zalite z asfaltom, vsled neravnih ploskev je ropot voz po tem tlaku neprimerno hujši kot je bil po makadamskih cestah. Voda na asfaltu se posuši v kakih 10 minutah ob poletni vročini, nakar je asfalt zopet popolnoma suh, na kamenitem tlaku vzdrži voda vsled neravnih ploskev nekoliko dalje, izpuhti pa vendar neprimerno hitreje kot na makadamu. Neznosnejši pa je sedanji način pometanja cest v Ljubljani. Po noči, nekako ob 10. uri zvečer, ko ima vsak meščan že pravico do popolnega nočnega miru in počitka, prične ropotati pometalni stroj po cestah ter ropota skoro do ranega jutra. (Kje je občina ta stroj, ki dela menda zaradi slabe konstrukcije neverjeten ropot, kupila, ne vemo.) Pri tem skrbe še pometalci za glasne debate, da se nemir poveča. Mesto, da bi ulice pošteno poškopili neposredno predno se prične pometati, premikajo pometalni stroj po popolnoma suhih cestnih ploskvah, katere poškopre včasih dobrih par ur prej, predno prično s pometanjem. Prah se vzdiguje v nočnih urah v celih oblakih ter sili skozi zaprta okna v stanovanja, poleti pa pri zaprtih oknih sploh ne spi zdrav in pameten človek. Kar torej ljudje ne požro podnevi po cestah prahu, ga morajo

in to v količinah, da bi se skoro lahko zadušili, ponoči v spanju in z njim neštevne bacile in to zlasti v ozkih ulicah in v nižje ležečih stanovanjih. Škrope se ulice po sredi mesta po enkrat, kvečjemu po dvakrat na dan, nekatere tudi le samo parkrat na teden, kakor pač nanese. Omenjamo le, da je bilo škropljenje ulic, zlasti poleti, pred vojno in celo pred 20—25 leti v Ljubljani mnogo boljše in temeljitejše kot danes, predvsem pa je bil takrat promet manjši in škropljenje manj potrebno. Nujno je torej, da mestna občina takoj napravi remeduro ter ukrene vse potrebno glede pometanja in škropljenja ulic. Treba bi bilo tudi ukreniti potrebno glede odprave dima, ki se razširja iz nekaterih industrijskih dimnikov sredi mesta ob južnem vremenu.

V mestnem proračunu je za vzdrževanje cest, ulic in trgov vstavljena impozabilna vsota ca. 10 milijonov dinarjev; za tolikšen znesek bi se pri skrbnem gospodarstvu dalo ljubljanske ceste pač prvovrstno vzdrževati.

Slednjič opozarjamo tudi na najnovejšo nepravilnost, ki jih povzroča na ulicah reklama za radio. Produkcije radia na javnih cestah, ne le da ovirajo promet, ker postajajo na takih krajih cele gručice ljudi, ampak nadlegujejo tudi stanovalce v vsej okolici. Trgovska reklama nikakor ne sme biti taka, da bi bila v nadlego občinstvu, in trgovski interes posameznega podjetja ni več kot interes splošnosti. Radi par podjetnikov cela vrsta ljudi ne more delati. Ljudje pridejo iz uradov in niti pri zaprtih oknih ne morejo delati doma. Reprodukcije po radiju niso nikaka glasba, ampak violinaro hreščanje. Kaj bi bilo, če bi vsi stanovalci v ulici instalirali radio in igrali na oknih? Če je predpisana polic. licenca za navadno igranje na harmoniko in treba plačati za to takso, je več kot nelogično, da sme cestna reklama z igranjem radia nadlegovati prebivalstvo na način, ki dosega »streljanje« motociklov; brez vsega: napraviti je treba taki reklamni kratek konec!

V interesu vsega ljubljanskega prebivalstva torej opozarjamo občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane, da ukrene vse potrebno glede vzdrževanja, škropljenja in pometanja cest, ulic in trgov ter nemudoma da mestnemu magistratu tozadevne nasvete.

Zlasti bi bilo treba po našem mnenju ukreniti sledeče:

I. Glede pometanja ulic in cest:

a) nabavi se naj nov pometalni stroj ali pa popravi sedanji tako, da ne bo ropotal in delal ponoči nemira po ulicah ter se bo pomikal tiho. Bil bi pometalni stroj brez konjske opreme z neslišnim motornim pogonom umestnejši kot sedanji s konjsko opremo. Strogo je zabičiti tudi personalu, da ne bo delal šundra pri pometanju v nočnih urah;

b) neposredno pred pometanjem se morajo ceste in ulice zadostno poškopiti, da ne bo pometanje dvigalo prahu kvišku in ga spravljal v stanovanja, mesto da bi ga odstranjevalo;

c) pometanje naj se izvrši najkasneje do 11. ure ponoči, ne pa pozneje. Če se s pometanjem prične ob 9. uri zvečer, je zadosti časa, da se pometo ulice; če se pomete vsak dan v enem okraju, ker je mogoče pomesti s strojem v par urah vsaj 3 km dolžine ali pa še več. Po 11. uri ponoči morajo imeti prebivalci vsaj poletni možnost, da imajo okna odprta, da morejo spati na čistem zraku. Po 9. uri zvečer po večini ulic promet že poneha. Ponočno delo pri pometanju zlasti po 11. uri je nepotrebno ter gotovo dobivajo mestni pometalci znatne posebne doklade za to delo, kar obremenjuje mestni proračun po nepotrebem;

č) s strojem naj se pometajo predvsem ulice s kamenitim tlakom, asfaltirane ulice naj se izplakujejo z vodo, ker pri zadostnem izplakovanju odnese voda sama prah. Z metlo pa naj se pometajo podnevi odpadki (papir itd.) po vseh ulicah brez razlike in asfaltne pred izplakovanjem.

II. Glede škropljenja ulic in cest:

a) asfaltirane ulice naj se temeljito izplakujejo z brizganjem z vodo vsaj enkrat na dan in to zjutraj (vsled česar odpade pometanje s strojem), prej pa naj se pometejo odpadki z metlami. To velja zlasti za tako prometne asfaltirane ulice kot so Miklošičeva cesta, Šelenburgova ulica, Dalmatinova ulica itd., nato naj se dobro poškopre še proti poldnevu, kmalu popoldne in pa proti večeru;

b) ulice s kamenitim tlakom naj se škrope vsaj trikrat na dan (zjutraj, popoldne in proti večeru). Dunajska cesta, Marijin trg, Prešernova ulica in druge zelo prometne ulice naj se škrope štirikrat na dan;

c) makadamske ceste naj se škrope temeljito trikrat na dan (zjutraj, proti poldnevu in proti večeru). Ceste s tako velikim prometom kot je Bleiweisova cesta, Gosposvetska cesta, Tržaška cesta in Dunajska cesta od železniške proge naj se škrope v večji vročini štirikrat na dan.

d) vse ostale ulice z manjšim prometom naj se škrope vsaj dvakrat dnevno (dopoldne in popoldne).

Pri izplakovanju cest in ulic naj pazijo delavci, da ne bodo škropili stambenih in da ne bodo brizgali vode v kleti in prodajalne kot se je to vsaj lani dogajalo nele po Mestnem in Starem trgu, ampak tudi drugod.

Sedaj pa — človek ne bi verjel — se n. pr. Miklošičeva cesta škropi le enkrat na dan, izplakuje se pa sploh ne!!

III. Kar se tiče odprave dima, naj bi mestna občina ukrenila, da dobe vsi industrijski in obrtniški dimniki požiralec dima in da se v smislu stavbenega reda zvišajo industrijski dimniki 3 m nad najvišje sleme v okolici.

IV. Slednjič bi bilo treba zabraniti tudi pocestno reklamo z igranjem radia, vsaj na tako hrupen način in s tako močnimi zvočniki kot je to navada v Ljubljani in to celo pozno v noč, včasih do 1/2 11. ure. Če igra za reklamo radij pri prodajalni za radijske potrebščine na Miklošičevi cesti, da se sliši v Stritarjevo ulico in do Pražakove ulice med dnevnimi urami, je varnost prometa izključena, ko postajajo cele gručice ljudi naokoli, zvečer imajo stanovalci absolutno pravico do nočnega miru.

Upamo, da bo slavni občinski svet uvideval potrebo in umestnost naše opozoritve, oziroma predlogov ter zadevno izdal energične ukrepe.

Dodatek.

Ko smo objavili v predzadnji številki »Mojega doma« spomenico glede ureditve prometa z avtomobili in motornimi kolesi, smo prejeli od vseh strani in tudi od ljudi izven Ljubljane, vse polno priznanj. Do danes žal, ni občinska uprava ljubljanska niti policijska, oziroma višja politična oblast ukrenila ničesar vidnega. Ali je res zdravje, mir in udobnost prebivalstva postala postranska briga? Ali so tako važna vprašanja, kot smo jih sprožili v ravno imenovani in pa pričujoči spomenici malenkost, za katero se občina ni dolžna brigati? Ne gre za kake nove izdatke; naši predlogi se dajo uresničiti skoro brez gmotnih sredstev! Naše zahteve so zahteve ne le enega stanu, ampak vsega ljublj. prebivalstva in so v korist predvsem go-

spodarsko šibkejšim slojem, ki ne žive sredi lepih vrtov po razkošnih vilah, ampak po stanovanjskih hišah sredi mesta in prebijejo večino dneva po ulicah!

Gg. obč. svetovalce pozivljamo, da pripomorejo, da bodo sprejeti vsi naši predlogi v obeh spomenicah. Najnujnejše je, da stremi ljubljanska občina za tem, da dobi monopol za avtobusni promet, da najprej regulira sploh promet z motornimi vozili po mestu in sploh po cestah napravi red, da bo Ljubljančan imel zasiguran čist zrak, mir in varnost podnevi, predvsem pa nemoten nočni počitek! Stokrat večje važnosti so v higijenskem oziru in pa za udobnost prebivalcev te stvari, kot pa oddaljeno kopališče v Mednem, pa so tudi dosti cenejše!

50letnica obstoja Centralne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov v Nemčiji in društva hišnih posestnikov v Münchenu

V času od 2. do 5. avgusta t. l. je imela gori navedena zveza svojo 50. redno glavno skupščino v Münchenu, je tedaj zveza obstojala celega pol stoletja in vedno marljivo in uspešno delovala v interesu svojih članov v celi Nemčiji. Obenem pa je tudi društvo posestnikov v Münchenu proslavilo 50letnico svojega delovanja. Centralna zveza obsega nad 2000 društev, skupno nad 800.000 članov. Glavna zveza ima svojih 50 lastnih denarnih zavodov in 21 zavarovalnic. Če pri nas malo pogledamo, vidimo, kako revna organizacija je pri nas v primeri z Nemčijo. Da je taka organizacija kakor v Nemčiji velika stvar in velikega pomena, nam ni treba posebej naglašati, ali moramo vsekakor našim članom in onim, ki bi jim bilo treba, da so naši člani, povedati, da naj razmišljajo, kako bi mogli priti do spoznanja, da so v naši organizaciji, da branimo naše pravice in tako složno delujemo za naš gospodarski napredek.

V Nemčiji so zelo težke razmere za hišne posestnike. Ako ne bi imeli toliko društev in tako močne zveze, bi bili že davno socialisti in komunisti pohrustali vso privatno lastnino.

Tako je tudi sedaj prišlo v Münchenu do posebnega izraza, kjer se je nedvomno ugotovilo, da se imajo nemški hišni posestniki samo svoji čvrsti in edinstveni organizaciji zahvaliti za obrambo svojih najvažnejših interesov, kakor tudi za rešitev od razlastitve, do katere bi po vojski vsekakor prišlo in s tem do katastrofalnega propada.

Da so bili naši zemljiški posestniki pred vojno organizirani, bi bila njihova organizacija našla dovolj moči, da ohrani zemljiško posest od razdelitve in katastrofalnega propadanja proizvodnje ljudske in živinske hrane.

Kdor se dandanes vdaja tihi resignaciji, ta je propadel in izgubljen. To je popolnoma gotova stvar. Zato morajo organizacije biti aktivne v svojem poslovanju, a njih člani so dolžni podpirati svoje voditelje in to iz splošnega egoizma v svojo lastno korist.

Činjenica, da je tudi društvo hišnih in zemljiških posestnikov v Münchenu bilo ustanovljeno pred 50 leti, nam pokazuje, da se je tamkaj že tedaj pokazala potreba organizacije, tedaj skupnega dela v korist skupnih interesov in v obrambo slabejših članov, ki se sami ne morejo braniti.

Naša moralna obveza in dolžnost je, zastopati naše upravičene interese, da se nekoč oče ne bo mogel sramovati pred svojim sinom, če ga vpraša, kam je prešla njegova lastnina.

Odpis zgradarine (hiš. davka) vsled neizterljivosti najemnine in izterjavanje zaostalih najemnin

Novi davčni zakon z 8. II. 1928., ki je stopil v veljavo s 1. I. 1929., ima za hišne lastnike v členu 40. zelo važno določbo, ki pravi, da mora hišni lastnik predložiti prijavo za odpis hišnega osnovnega davka, če najemnine ni mogel izterjati pred potekom šest mesecev po poteku davčnega leta. Če je vložena prijava za odpis osnovnega hišnega davka radi neizterljivosti najemnine kesneje kot šest mesecev po preteku davčnega leta, za katero se najemnina niti sodno ni dala izterjati, se taka prijava sploh ne vzame v poštev ter se hišni davek ne odpiše, čeprav najemnine hišni lastnik ni mogel izterjati.

Podoben predpis je imel sicer tudi avstrijski zakon z 24. X. 1896., vendar pa je mogla po tem zakonu v izjemnih slučajih deželna finančna oblast tudi na podlagi drugih dokazil, kakor ravno sodnih odlokov, da je najemnina neizterljiva, davek glede neizterljive najemnine odpisati. V novem davčnem zakonu pa ni take določbe in je iz davčnega zakona samega in pa tudi iz pravilnika davčnega zakona sklepati, da se more odpisati hišni davek vsled neizterljivosti najemnine le, če je dokazano, da se najemnina ni mogla sodno izterjati. Tak dokaz pa je treba priložiti davčni upravi najkasneje v roku šestih mesecev po preteku davčnega leta, v katerem se najemnina ni mogla sodno izterjati. Dokaz, da najemnina sodno ni izterljiva, pa je predvsem sklep izvršilnega sodišča, da je bila izvršba za najemnino brez uspeha. Novi davčni zakon pravi, da se šteje navedeni šestmesečni rok za prijavo davčnega odpisa po preteku davčnega leta, za katero se najemnina ni mogla izterjati. Ta določba ni popolnoma jasna, kajti davčno leto je tisto leto, ki sledi letu, v katerem je zapadla najemnina, kajti davčna podlaga za hišni davek je najemnina, ki je zapadla že leto poprej, preden je bil hišni davek predpisan. Za davek v l. 1929. je podlaga najemnina iz leta 1928. in v l. 1929. se plačuje davek od najemnine, ki jo je prejel lastnik v l. 1928. Glasom členu 40. novega davčnega zakona moral bo lastnik hiše, ki v l. 1928. ni izterjal najemnine, vložiti prijavo za odpis hišnega davka vsled neizterljivosti vsaj pred 1. julijem 1929. ter že ti prijavi priložiti sodni odlok, da dotične najemnine ni mogel sodno izterjati. Če bi pa hoteli razlagati v kvar hiš. lastnikom čl. 40. novega davčnega zakona, pa bi zahtevali, da mora lastnik dokazati že do 1. julija 1929., da najemnine za l. 1928. ni mogel sodno izterjati. Slednje stališče pa menda vseeno ne odgovarja namenu novega davčnega zakona.

Vkljub temu, da slovenska sodišča poslujejo dosti naglo in je slovenski sodni in izvršilni postopek napram srbskemu in hrvatskemu naravnost vzoren, se utegne pripetiti, da se tudi v Sloveniji vsled umikanja dolžnika pravdno in izvršilno postopanje zavleče ter da mine lahko leto dni, preden je mogoče s sodnim odlokom dokazati, da je najemnina neizterljiva.

V javnem interesu hišnih lastnikov je torej, če hočejo doseči vsaj odpis davka za najemnino, ki je ne prejmejo in da se oproste vsaj tozadavnega davka, če že najemnine ne morejo dobiti — da v slučajih, v katerih je najemnikov gmotni položaj dvomljiv, ne odlašajo predolgo s sodnimi koraki, ampak da kmalu in hitro vložijo in izvršilnim potom izterjajo zaostalo najemnino. Predolgo odlašanje s sodnimi koraki zoper dolžnika, ki nima volje plačati ali pa ki leze čimdalje bolj v dolgove, itak ni priporočljivo in ne koristi niti dolžniku, ki ga primejo itak drugi upniki. Če naj lastnik, ki mu je dolžan najemnik že

za celo leto najemnino za nazaj — in takih slučajev bo zlasti čimdalje več pri poslovnih lokalih, in jih imajo v najemu nesolidne trgovske tvrdke — čaka in čaka s sodnim izterjavanjem zaostale najemnine, utegne se mu pripetiti, da bo zamudil tudi šestmesečni rok za prijavo za odpis hišnega davka vsled neizterljivosti najemnine, ki je ni in je ne bo nikdar prejel. Pripomniti je, da pravi člen 40. novega davčnega zakona, da se odpiše hišni davek le, če se najemnina ni mogla niti sodno izterjati (torej se je morala najemnina v resnici sodno izterjavati) ter da je torej več kot dvomljivo, če zadostuje za odpis hišnega davka, če bi bilo v konkretnem slučaju tudi dokazano, da bi izvršba za dolžno najemnino sploh imela uspeh, četudi bi se vodila (n. pr. če bi bile zoper dolžnika v istem času druge izvršbe brez uspeha itd.).

Razno

Hišniki (hišnice) niso zavezani bolniškemu zavarovanju. Vsled odloka OUZD v Ljubljani, opr. št. 10844/27 od 21. marca l. 1927., se je uradniška stavbna zadruga v Celju obvestila, da S. A., ki je kot hišnica nastavljena pri naslovni zadrugi, z ozirom na tuuradne ugotovitve, ni zavezana zavarovanju, ker pri njej ni izpolnjen pogoj S. 3 ZZD.

Imenovano zavarovanko smo vsled tega ex-offo objavili od zavarovanja z dnem prijave.

To je važna razsodba za gospodarje in hišnike.

Mednarodna zveza hišnih in zemljiških posestnikov, katere sedež je v Parizu, bo imela svoj V. kongres v Berlinu v času od 26. do 29. septembra 1929. Do sedaj se je prijavilo veliko število delegatov iz 34 evropskih in drugih držav, med temi 3 iz Jugoslavije. Razen običajnega dnevnega reda se bo razpravljalo, da se stanovanjska zaščita kot nepotrebna v vseh državah odpravi, da se povsod pospeši gradbena podjetnost, da se cene stanovanj sorazmerno povsod uredi, kakor tudi davčna bremena na vse prebivalstvo enako porazdeli. Zahtevalo se bo, da se vpeljejo obvezne organizacije hišnih in zemljiških posestnikov. Važna točka dnevnega reda je tudi ustanovitev velike mednarodne banke vseh posestnikov v Evropi.

Popis še zaščiteneh najemnikov. Po nalogu ministrstva socialne politike se ima vršiti popis še zaščiteneh najemnikov, da se ne bi kakor maja tekočega leta na temelju napačnih podatkov zopet zahtevalo podaljšanje stanovanjskega zakona. Pozivamo s tem vse ljubljanske hišne posestnike, da nam takoj sporoče na posebni poli ali osebno v pisarni, kateri zaščiteni najemniki stanujejo še v njih hiši, in to z vsemi potrebnimi podatki, da zamoremo kontrolirati upravičenost zaščiteneosti. — Enako se mora napraviti v Mariboru.

Koledar za hišne posestnike za leto 1930. bo izdala hrvatska zveza hišnih in zemljiških posestnikov v Zagrebu. Ker bo koledar obsegal vse potrebne informacije, ki jih morajo vedeti hišni posestniki, toplo priporočamo, da bi naročili tudi slovenski posestniki ta koledar. Enako priporočamo, da bi trgovci in obrtniki po možnosti v njem inserirali. Če bi se pri nas stvar obnesla, bi tudi mi izdali za naše posestnike svoj lasten koledar.

Novi državljanski pravni postopek je izšel v »Službenih Novinah«. Skušali bomo prilično v vsaki številki prinesiti nekaj najvažnejših določil tega zakonika, v kolikor nam bo dopuščal prostor in kolikor ga rabijo naši člani v pravnem postopanju v najemninskih zadevah.

Gosp. profesor Jare je pri zadnji ogledni komisiji v mestni posvetovalnici

glede razširjenja ljubljanskega tramvaja večkrat in odločno izjavil, da bo šel novi ljubljanski tramvaj samo po onih ulicah, ki so do sedaj določene, dasiravno se ga velika večina posestnikov, trgovcev in obrtnikov odločno brani. Noče pa dopustiti, da bi se speljal tam, kjer ga posestniki in drugi prebivalci želijo in bi se na ta način s tramvajem zvezalo tudi Trnovo, Krakovo in drugi deli mesta Ljubljane. Gosp. profesor je odločno poudaril, če tramvaja tam nočemo, potem ne bo šel nikjer ali pa v Št. Vid, kjer za njega prosijo. To mu radi verujemo, da želijo tramvaj tam, kjer ga ne bodo plačali in bi bili zadovoljni, če bi se speljal v Polhovgradec ali Skaručen, ali Ljubljančani ga hočemo imeti tam, da ga bomo lahko rabili, ko ga bomo morali drago plačati in doplačevati letni primanjkljaj.

Poudarjamo pa, da absolutno ne nasprotujemo tramvaju na Vič, ter zahtevamo, da se tja izpelje, a pri tem vzame v zvezo več ljubljanskih ulic in cest, kakor je do sedaj nameravano. Da se o tem pogovorimo, bomo v prihodnjih dneh sklicali več sestankov v raznih delih mesta.

Kopališče v Mednem je bilo vedno slabo obiskano in smo radovedni, kdo bo sedaj plačal narastli deficit. Pa nas niso hoteli ubogati in naj bodo oni »traurig« nad svojo nepreudarno napravo.

**Realitetna pisarna
Prvega društva hiš. posestnikov
v Ljubljani, Salendrova ulica 6/II
proda
med drugimi posestvi:**

V LJUBLJANI.

- Dvonedstropna hiša v bližini Realke za 350.000.— Din.
- 2 trgovski hiši v sredini mesta za 1,200.000.— Din in 800.000.— Din.
- Skoro nova vila ob Bleiweisovi cesti, s krasnim vrtom za 700.000 Din.
- 2 veliki hiši tik »Zvezdec«, po 1,500.000.— Din.
- Hiša na Škofovem, s trgovskimi prostori, za 250.000.— Din.
- 2 veliki trgovski hiši tik Gorenjskega kolodvora, z velikimi kletmi za 900.000.— Din.
- Nova vila pod Rožnikom, 2 stanovanji za 250.000.— Din.
- Vila v Rožni dolini, visokoprtilična, z vrtom za 190.000.— Din.
- Hiša na Selu, za 250.000.— Din.
- Vila z več stanovanji in velikim vrtom, za 1,200.000.— Din.
- Hiša v bližini glavnega kolodvora, za 900.000.— Din.
- Nova hiša na Glincah, Tržaška cesta, z 2 stanovanji, delavnico, vrtom, za 150.000.— Din.
- Velika hiša v središču mesta z velikim dvoriščem in pripravna za vsako tovarniško podjetja za 1,600.000.— Din.
- Hiša v bližini sv. Petra cerkve z dvema delavnicama za 270.000.— Din.
- Hiša v Spodnji Šiški s trgovskimi lokali za 300.000.— Din.
- Velika vogelna hiša v bližini glavne pošte za 2,000.000.— Din.
- Vila v Trnovskem predmestju z lepim vrtom za 300.000.— Din.
- Večje posestvo ob Ljubljani v bližini dolenskega kolodvora za 550.000.— Din.
- Krasna vogelna hiša z gostilno ob prometni cesti za 1,200.000.— Din.
- Lepa vila v Vodmatu za 200.000.— Din.
- Hiša ob Tržaški cesti za 280.000.— Din.
- Hiša v Št. Jakobskem okraju z več stanovanji in vrtom za 420.000.—; štiri hiše v bližini Gosposke ulice za 400.000.— Din, 300.000.— Din, 280.000.— Din in 250.000.— Din.
- Nova hiša v Spodnji Šiški za 250.000.— Din.
- Hiša na Sv. Petra cesti s trgovskimi lokali za 430.000.— Din.
- Nova hiša na Glincah z več stanovanji za 145.000.— Din.
- Dve hiši v trnovskem predmestju s hlevom in vrtom za 250.000.— Din.
- Posestvo v Trnovskem predmestju za Din 700.000.—.
- Hiša v Rožni dolini z vrtom in več stanovanji za 150.000.— Din.
- Dve vili na Mirju za 330.000.— in 300.000.— Din.
- Vila ob Dolenjski cesti za 350.000.— Din.

Vila v Zgornji Šiški za 180.000.— Din.
 Nova hiša na Glincah z vrtom za 120.000 Din.
 Dve veliki trgovski hiši v sredi mesta s krasnimi poslovnimi prostori za 3.000.000.— Din.
 Vila v bližini glavnega kolodvora za 700.000.— Din.

V MARIBORU:

Pritlična hiša z velikim vrtom za 160.000.— Din.
 Krasna vila z velikim vrtom za 350.000 Din.
 Hiša z restavracijo in kavarno in vrtom.
 Tri enonadstropne hiše za 1.000.000.— Din.
 Enonadstropna hiša za 220.000.— Din.
 Vila z velikim vrtom v predmestju za 200.000.— Din.
 Krasna vila ob parku s stavbenimi parcelami za 1.000.000.— Din.
 Dvodružinska vila v Krčevini za 320.000.— Din.
 Restavracija v Mariboru ob prometni cesti.
 Restavracija s sobami za tuje z vsem inventarjem za 800.000.— Din.
 Enonadstropna hiša z velikim vrtom v bližini sodišča za 480.000.— Din.

V Šmarijskem okraju so nadalje naprodaj:

Pritlična hiša z gospodarskimi poslopji, 1/2 orala zemlje za 25.000.— Din.
 11 oralov bukovega in gabrovega gozda za 40.000.— Din.
 Posestvo, 14 oralov z vinogradom za 120.000.— Din.
 Posestvo 10 oralov prvovrstne zemlje z vinogradom, 10 minut od železniške postaje pri Rogški Slatini za 110.000.— Din.
 Posestvo, 7 oralov ob glavni cesti, 7 minut od železniške postaje.
 Posestvo, 18 oralov zemlje, 7 minut od železniške postaje za 90.000.— Din.
 Hiša z gostilno in 17 oralov dobre zemlje ob prometni cesti za 250.000.— Din.

PRI CELJU.

Pol ure od Celja posestvo za 40.000 Din.
 Dve hiši po 65.000.— in 50.000.— Din.
 V Školji vasi posestvo za 75.000.— Din.
 V Vojniku za 110.000.— Din in 2 orala zemlje.
 V Liscih, lepa hiša, s 1/2 orala vrta za Din 120.000.—.

IZVEN LJUBLJANE IN MARIBORA:

2 hiši v Celju s skladišči, vrtom, moderno urejeni s krasnimi stanovanji za 2.000.000.— Din. — Proda se tudi posamezno ena hiša.
 Hiša v Zatični za 50.000.— Din.
 Lepa vila na Bledu z velikim vrtom in pohištvo za 250.000.— Din.
 Vila v predmestju Radovljice za 150.000.— Din.
 Vinogradno posestvo na Bizeliskem, 12 oralov zemlje, z lepo vilo, za 150.000.— Din.
 Hiša s 4 stanovanji, elektriko, sadnim vrtom in njivo, v bližini treh tovarn, za 70.000.— Din.
 Krasno veliko kmetско posestvo pri D. M. v Polju, za 350.000.— Din.
 Krasno graščinsko veleposestvo ob železniški progi Zidani most—Zagreb, 300 oralov, med tem 250 oralov gozda, drugo njive, travniki, vinograd, vse arondirano in z dobro okranjenimi poslopji, se ugodno proda.
 Lepa hiša v središču trga Trbovlje pripravna za vsako obrt za 100.000.— Din.
 Dve hiši v Trbovljah za 230.000.— Din.
 Stavbena parcela v Kranju 2500 m² po 15 Din.
 Posestvo v Loki pri Zidanem mostu za 75.000.— Din.
 Nova hiša z vrtom pri Rimskih Toplicah za 55.000.— Din.
 Vila v Zagrebu se zamenja za vilo v Ljubljani do vrednosti 200.000.— Din.
 Posestvo z žago, mlinom v Kamniškem okraju za 300.000.— Din.
 Trije hoteli v mestih na bivšem Štajerskem za pol drug milijon dinarjev, 1.000.000.— Din in 900.000.— Din.
 Dva hotela na Bledu za 1.000.000.— Din in 500.000.— Din.
 Veleposestvo na Dolenjskem, 200 oralov zemlje za 1.500.000.— Din.
 Dve hiši z gostilno v večjem prometnem kraju na Notranjskem za 200.000.— Din.
 Večja stanovanjska hiša s trgovskimi lokali v večjem trgu ob Savi.
 Hiša, 2 sobi in 1 oral zemlje ob državni cesti Poljane—Rogaška Slatina za 22.000.— Din.
 2 orala vinograda in 2 orala travnikov za 22.000.— Din.
 2 orala vinograda in 2 orala travnikov za 12.500.— Din pri Rogški Slatini.
 Vinograd, 2 orala z viničarijo pri Podplatu za 20.000.— Din.
 Hiša z malim zemljiščem pri Podplatu za 20.000.— Din.
 3 posestva od 55 do 38 oralov zemlje pri Šmarjah pri Jelšah.
 Gostilna pri Celju z malim posestvom za 140.000.— Din.
 Gostilna pri Štorah za 170.000.— Din.
 Gostilna tik Celja za 170.000.— Din.
 Večje posestvo s trgovino in gostilno pri Rogški Slatini za 450.000.— Din.

Gostilna in trgovina na Prevaljah na Koroškem za 300.000.— Din.
 Dve gostilni v bližini Celja za 120.000.— Din in 170.000.— Din.
 Posestvo 15 oralov pri Vojniku za 225.000.— Din.
 Posestvo pri Novi cerkvi z vinogradom in gozdom za 125.000.— Din.
 Posestvo pri Vojniku 12 oralov zemlje za 120.000.— Din.
 Posestvo 120 oralov z vodno žago pri Dobrni za 300.000.— Din.
 Posestvo pri Petrovčah s 30 oralov gozda za 500.000.— Din.
 Posestvo 40 oralov zemlje pri Petrovčah za 220.000.— Din.
 Posestvo pri Celju za 175.000.— Din.
 Malo posestvo pri Novi Cerkvi za 47.000.— Din.
 Posestvo s hmeljem v Žalcu za 70.000.— Din.
 Graščina pri Celju, 100 oralov za 600.000.— Din.
 Hiša v Gaberjah z vrtom za 100.000.— Din.
 Hiša pri Celju z lepim vrtom za 120.000.— Din.
 Hiša v sredini Celja za 450.000.— Din.
 Hiša v Slovenjem Gradcu z 2 oralom zemlje za 200.000.— Din.
 Enonadstropna hiša z velikim vrtom in gospodarskim poslopjem v središču prometnega trga, sedež sreskega poglavarstva, blizu postaje.
 Visokopritlična hiša v Laškem za 70.000.— Din.
 Posestvo z gostilno, 3 orale ob cesti 5 km od Laškega za 140.000.— Din.
 Posestvo 4 orale zemlje z gostilniško koncesijo v večji vasi pri Domžalah za 200.000.— Din.
 Hiša in gospodarsko poslopje in 1/2 orala zemlje, v bližini Domžal, pripravno za vsako trgovino in obrt za 160.000.— Din.

Ob kamniški železnici je na prodaj:

Nova enonadstropna hiša z vrtom, vodovod, električna razsvetljava v večjem industrijskem kraju za 105.000.— Din.
 Gostilna ob državni cesti z manjšim posestvom in gospodarskimi poslopji v bližini kolodvora v zelo prometnem kraju za 450.000.— Din.
 Nova hiša, 4 sobe in vrt, 5 minut od kolodvora v večjem kraju za 45.000.— Din.

Naprodaj je še več drugih posestev v Ljubljani in izven nje, kakor tudi več stavbenih parcel.

POSOJILA

na hiše in posestva
 posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribuč na Glincah pri Ljubljani

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“Generalno zastopstvo za Slovenijo
 v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108.326.901.—. Polno vplačana delniška glavica Din 6.000.000.—. Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta
 priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

IVAN KRIŽNAR

Ljubljana, Hrenova ul. 9
Splošno krovstvo

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

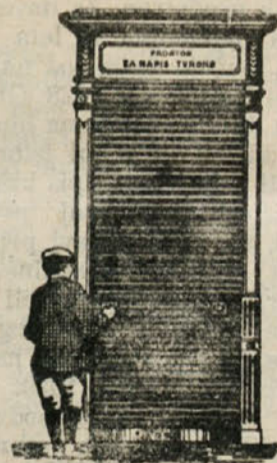
od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobe polne obresti brez odbitka.

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

**Ključavničarstvo
Avgust Martinčič**

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solnčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Novo! Važno! Neprekosljivo!

Samodelujoče
gasilne naprave
„GUWY“

Vam varujejo imetje in življenje!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
„Teloreklam“ družba z o. z.
 Ljubljana, Resljeva cesta 13. Telefon 2074